

Beogradskie Novine

Br. 54.

BEograd, utorak 26. februara 1918.

Izaze:

dnevno u Jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajevima zapovjedništva od a. i kr. čita po cijeni od . . . . .

U monarhiji . . . . .

10 helera

12 helera

Mjesečna pretplata:

U Beogradu i u krajevima zapovjedništva od a. i kr. čita za koju i stazu pola . . . . .

U Beogradu do dostavom u kuce . . . . .

U monarhiji . . . . .

U Instranstvu . . . . .

2-50

3-50

4-50

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.

Uprava i primanje pretplate Topčić venac broj 21. Telefon broj 25.

Primanje oglasa Kneza Mihaila ul. broj 38. Telefon broj 245.

Godina IV.

RATNI IZVJESTAJI

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 25. februara.

Na Plavi je bila živahna topnička djelatnost.

Kod vojne skupine generala Linsingena uspostavile su njemačke prednje čete u Žitomiru vezu s ukrajinskim četama.

Načelnik glavnog stožera.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva

Kb. Berlin, 25. februara.

Zapadno bojište:

Na raznim mjestima fronta nemoćno topničke borbe i borbe sa minama. U izvidjačkim borbama istočno od Armentiera zadobismo zabilježene i mašinskih pušaka.

Istočno bojište:

Vojna skupina maršala Eichorna:

Naše su čete posjete Pernan. Jedan estonski bataljun stavio se pod njemačko zapovjedništvo. Jurišne kompanije 18. puka i 1. eskadron husarskog puka br. 16, koje su posle naprileđ pred svojim divizijama, zauzele su Dorpat. U putu za tamo zarobili su 3000 ljudi i zaplijenili 100 kola. To lećeće odjelenje prevailo je dakle za pet i po dana preko 210 kilometara.

Vojna skupina generala Linsingena:

U Rovnu pao nam je u ruke cijekoplji stožer ruske „naročite armije“. Njihov zapovjednik je umakao.

Prednje čete stigle su u Žitomir i uspostavile su vezu s ukrajinskim četama.

Sa drugih bojišta nema ničeg novog.

Pryl zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Strah na zapadu

Jos od prvih dana svjetskoga rata ori se po glavnim gradovima Engleske i Francuske na sav glas pjesma o nadmoćnosti vojnika sporazumnih država. Čak i u momentima najtežih vojničkih nezgoda pokazivali su poluzavanični krugovi zapadnih sila sve iznova sposobnost, da poraze, što su ih pretrpile njihove vojske, zabijele kao pobede, a katastrofe poput one, što su pretrpile kod Cambrai-a, predstave kao sjajne povjige svojih četa. Nadmoćnost po broju, koja do sada još nikada nije dovodila do istinskih odluka, udružena sa ovim precjenjivanjem ljudskog materijala, predstavljeni su kao činilac, od koga su, — ako za sada nije još dao željene plodove, — za budućnost očekivali sigurnu pobjedu sporazuma. Mnogostruki su kombinacije i komen-

Mir sa Rusijom siguran. Boljševiki prihvatali sve njemačke uslove. — Nijemci u Dorpatu i Revalu.

tari vezivani za odluke versailleskog ratnog savjeta, a nikako nijesu htjeli umuknuti glasovi, koji su na osnovu tajanstvenih nagovještanja pojedinih državnika zaključivali, da na zapadnom bojištu u skoroj budućnosti predstoji englesko-francuska ofanziva. Do duše su se jednovođeno čule i crne slutnje, koje su u oslobodjivanju njemačkog istočnog fronta gledali opasnost po krajnju pobjedu sporazuma, koja svakim danom džinovskim korakom raste. Kao što je to do sada ujek bilo u takvim slučajevima, javnost zapadnih sla na sve je strane iznosila svakojaku sumnjičenja protiv svojih neprijatelja, a među ovim se na prvom mjestu javlja la zamjerkica, kako je Njemačka bila prekršila ugovor o primirju, zaključen sa Rusijom i kako je prebacivala vojsku sa istoka na zapad u času, kada to po glasu ugovora više nije imala pravo činiti. Tako se pojavila avet njemačke nadmoćnosti po broju, na sve su strane stali nazirati iznadjevaju bojištima, a štampa je bila ispunjena proročanstvima i dobrim savjetima svake vrste. Poput vrelog vala preplavio je cijelu zemlju mahnuti groznici straha, od kojega se Francuzi nisu potpuno izbjegli još od 1914. god, sve se redje čula riječ „ofanziva“, sve se više proredjivala nuda u ratničku nadmoćnost sporazumnog vojničkog materijala. Ta zamišljena kvalitativna nadmoćnost nije mogla Bog zna šta učiniti, dok je još bila u vezi sa brojnom nadmoćnošću, pa su sada tim manje očekivali, da će sama moći odoljeti buri, koja je prijetila.

Zatim su došli dogadjaji na Istoku. Najnoviji izvještaji njemačke vojne uprave svjedočili su o tome, da je Njemačka pri svojoj novoj akciji na russkom frontu angažovala znatne snage i da je bila potpuno neistinita predpostavka kako je njemačka odvukla svu vojsku sa istoka i prebacila je na zapad. Očekivalo se, da će poslije toga saznanja danuti dušom u jako zastrašenim sporazumnim državama, da će vojničke i političke vodje tih zemalja iz te činjenice iscrpiti novu snagu, a narod pouzdanje. Ali to se očekivanje nije ispunilo. Francuska štampa istom upornošću kao i do sada naglašuje, kako nelzbježno predstoji njemačka ofanziva, a tu činjenicu konstatiše glasom, koji ni najmanje ne odaje hrabrost. Koliki je strah spopao Francuze, vidi se iz toga, što pariški bulgarski listovi tješe svoje čitaocne na takav način, iz koga se može zaključiti, kakvo je rasploženje stanovništva. U Francuskoj se po svoj prilici osjećaju kao kakav osudjenik u oči publikacija. Ta zar bi se drugojače dalo objasniti, da list „Journal“ sam pripi-

suje svojim čitaocima riječi, kojima se osjećaj o nekoj predstojeći nesreći dovodi u vezu sa već sasvim određenim pojmovima i predstavama. Večernji list upozoruje gradjanstvo, da se mane širenja ljudi glasova, a jednovremeno prijeti čvrstom Clémenteaumovom pjesmom, spominje neke „nepoznate katastrofe“, „fantistične gubitke“, „nevjerovatna borbeni sredstva srednjih vlasti“, pa „napuštanje ovoga grada ili one linije“, a najzad zalaži i tako daleko, da procjedi kroz zube, kako će Hindenburg „možda“ još pričekati koji dan... A sve se to događa u času, kada njemačke operacije na zapadu slabu da prevaziže obim izvidjačkih naleta, i kada njihove vojske na istoku zalaze duboko u neprijateljsku zemlju. Ako se takvo rasploženje još može označavati kao „povjerenje u vlastitu snagu i krajnju pobjedu“, onda bi s obzirom na takve pojmove zbilja valjalo sastaviti svim nov rječnik.

Pred novim pregovorima za mir sa Velikom Rusijom

Ruski kurir sa njemačkim odgovorom već stigao u Petrograd.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Budimpešta, 25. februara.

„Az Est“ doznaće iz Stockholma: Juče u podne stigao je ruski kurir na povratku iz Berlina u Petrograd sa njemačkim odgovorom. Vlada savjet je sazvala je odmah sjednicu savjeta.

Nova Lenjnova Izjava: Moramo zaključiti mir, inače su Nijemci za 10 dana u Petrogradu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Budimpešta, 25. februara.

„Az Est“ javlja iz Rotterdam-a: „Daily Chronicle“ objavljuje jednu izjavu Lenjina, u kojoj se naglašava, da vlada mora sklopiti mir, inače su Nijemci za deset dana u Petrogradu.

Njemački poluzvanični list o ruskoj demobilizaciji.

Kb. Berlin, 25. februara.

„Nord d. Allg. Zeitung“ piše: Trockij će sad reći, da je Njemačka produženjem rata udarila na demobilizaciju, koju je on naredio: Mora se sa svim jasno reći, da to ne odgovara činjenicama, jer rusku demobilizaciju nije naredio Trockij, nego je ona sama sobom došla u tok protiv volje russkih vlastodržaca. Trockij je izdao samo zapovijest, da bi stvarno raspadanje ruske vojske predstavio kao svoje dio mira. On nije bio iskren, kad je govorio o tome, da je on rat okon-

čao. Demobilizacija je bila već otprije toga na nekoliko nedjelja. To su naši pregovorci znali. Oni su znali, da su robovi pred našim frontovima skoro prazni bili, kao što se to docnije prilikom našeg vojničkog nastupanja i utvrdilo. Pa ipak su naši pregovorci s najvećom popusljivošću radili, da se dodje do pravičnog mira. Trockij nije htio mir. On ne govori istinu, kad hoće da uvjeri javnost, da je demobilizacija nastala uslijed njegove izjave o kraju ratnog stanja. Te se činjenice, s pogledom na ruske prilike, radi ocjene sadanjeg položaja moraju ponovno isticati.

Glavni uslov srednjih vlasti: priznaje Ukraine.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Budimpešta, 25. februara.

Bečki dopisnik „Az Est“-a ima je kratak razgovor sa jednim austro-ugarskim delegatom, prije njegovog odlaska u Brest-Litovsk. Isti je kazao: Ja mislim, da ćemo se poslije nedjelju dana vratiti iz Brest-Litovska sa dobrim mirom. Jedan je od glavnih uslova srednjih vlasti priznanje Ukraine.

Ogorčenje francuske štampe zbog ruske kapitulacije.

Kb. Bern, 25. februara.

Ogorčenje francuske štampe zbog kapitulacije boljševika nije još popustilo. Listovi naglašuju, da time nije završen samo rat, nego i revolucija. U ciljevima katastrofi najgore je, što predstoji takodje kapitulacija Rumunjske. „Gaulois“ piše: Boljševici misle, da će kapitulacijom spasti svoj položaj, ali će u stvari biti obratno, pošto Njemačka ima najviše interesa u tome, da anarhističku propagandu učini neškodljivom. Pri tom računa Njemačka nesumnjivo na pomoć russkih socijalnih revolucionara, kao i umjerenih i konzervativnih stranačaka.

Prodiranje Nijemaca ka Petrogradu

Zauzeće Dorpata.

Kb. Berlin, 25. februara.

Njemačke čete su zauzele Dorpat.

Panika u Petrogradu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Stockholm, 25. februara.

U Petrogradu vlada panika. Žene i djece se primoravaju da kopaju robove oko Petrograda. Ko se tome protivi, tog strijeljaju.

Sudbina ruske baltičke flote.

Kb. Amsterdam, 25. februara.

Po jednoj londonskoj vijesti „Ailgemeen Handelsblad“-a pitaju se u engleskim pomorskim krugovima, šta će biti sa ruskom flotom. „Daily Graphic“ se boji, da će flota pasti Nijemcima u ruke. U Baltičkom moru nalaze se 4 ruska ratna broda, nekoliko krstarica i otprilike 40 torpedolovaca. „Daily Mail“ piše, da se ondje nalazi i 5 russkih drednuta. List drži, da nije isključeno, da će crnomorska flota dijeliti sudbim baltičke flote.

Pregovori za mir sa Rumunjskom

Rumunji zahtijevaju zadovoljstvu od kralja i vlade za katastrofu.

Budimpešta, 25. februara.

Bukureščanski dopisnik „Az Est“-a javlja: Raspoloženje ovdašnjih Rumunja okrenuo se protiv grabežljive politike Bratiana i kralja. Ali nije vlada Averescua ne nalazi simpatiju, pošto se smatra, da je uz prvoga takode i Averescu odgovoran za katastrofu Rumunjske. Ovo raspoloženje naročito je izraženo u otvorenom pismu Petra Carpa, u kome isti upozrava Averescua, da rumunski narod traži za katastrofu na svaki način zadovoljstvu. Narod neće trpjeti, da nad njim opet oni vladaju, koji su ga gurnuli u propast. Bukureščansko stanovništvo prima ovo odlučno zauzimanje položaja sa zadovoljstvom, te je vjerovatno, da će Carp pri objavljuvanju gornje izjave može osloniti na jaku stranku. Samo u Carpovom režimu vidi rumunski narod dovoljnu garantiju za to, da će Rumunjska opet zadobiti povjerenje srednjih vlasti.

Oružana intervencija Švedske

Zaposjedanje aalandskih ostrva.

Kb. Stockholm, 25. februara.

„Svenska Telegram Byrån“ javlja: Pošto je između russkih i finskih boračkih snaga postignut sporazum o ispružavanju aalandskih ostrva, vlada je ovlašćenjem parlamenta riješila, da tamo poslije jednog odjeljenje vojske radi kontrole, čuvanja i zaštite stanovništva protiv nasilja. U prisutstvu kralja, prijestolonasljednika, njegovih sinova i mase naroda, vojska se sinoć ukrcala u brodove. Čete su oduševljeno pozdravljene.

Podmornički rat NOVA POTAPLJANJA.

Kb. Berlin, 25. februara.

Wolffov uređaj vijavlja zvanično: Na sjevernom bojištu potopile su naše podmornice 19.000 bruto registriranih tona brodskog prostora. Među potopljenim brodovima nalazio se i engleski parni brod za transportovanje četa, „Tusconia“ od 14.340 tona

ki bore opkoljeni ostatci francuske garde pod komandom generala Cambronne-a. Pod tom slijekom obično stoji riječ: „La garde meurt et ne se rend pas“ („Garda umire ali se ne predaje“). Tvrdi se da je Cambronne tim riječima odgovorio, kada su ga protivnici pozvali na predaju. Dokazano je pak, da Cambronne te riječi nije izgovorio, već da ih je u jednom opisu waterlooške bitke izmislio novinar Rougemont. Slučajno je pak dokazano, da je general Cambronne na poziv, da se pred zbijala nešto odgovorio, ali nije odgovorio tako teatralnom fazrom, već jednom jednom riječi, koja se svakako po kasnijima vrlo često čuje, ali koju bismo mi, kao pristojni novinari u najboljem slučaju mogli nagovjestiti sa nekoliko tačaka...

Isto je tako malo vjerovatno, da je slavni Kosciuszko, kada je ranjen i zabiljen u bitci na Macszejowic

sa američkim četama na palubi. Brod je istjeran vještim napadajem pucnjavom iz pratnje, pred kojom je plovio, uprkos jakim neprijateljskim paljbe, pred sam ulazak u Irsko jezero.

Najnovije brz. vijesti

Njemački socijalisti protiv boljševika.

Kb. Berlin, 25. februara.

"Vorwärts" piše: Može se sa svim odlučno reći da masa njemačkog radništva sa svim daleko stoji od boljševika i da ima samo pojedinih lica, koji s njima ašikuju, ali i oni to ne uzimaju ozbiljno. Ako je neko što drugo boljševikima govorio, onda je to bila zabluda, kojoj je moralno slijediti razočarenje. Već dio boljševika se upravo nalazi u zabludi.

Savez austrijskih industrijskih udruženja.

Kb. Beč, 25. februara.

Listovi donose, da je juče održana skupština za osnivanje državnog savjeta austrijskih industrijskih udruženja.

Sjednica njemačko-austro-ugarskog privrednog saveza.

Kb. Berlin, 25. februara.

Danas se pod predsjedništvom Paschea, potpredsjednika Reichstaga, sastao u punu sjednicu njemačko-austro-ugarski privredni savez. U sjednici su podvrgnute pretresu pravne i stvarne prilike, koje su stvorene mirovnim ugovorom sa Ukrajinom. Savez se ponovo izjasnio za privredni savez obiju središnjih vlasti i za zajedničku trgovinsku politiku osiguranu za duže vrijeme ugovorom. Na osnovu jedinstvene carinske seme imao bi se postići sporazum o jedinstvenoj carinskoj tarifi, čiji carinski stavovi ne bi morali biti jednaki za obe oblasti. Iskazana je želja, u krugu članova, da državna vlada pruži priliku zainteresovanim, da oni, prije no što se utvrde privredni sporazumi sa susednjom monarhijom, mogu izjaviti svoje želje.

Umro profesor Kolisko.

Kb. Beč, 24. februara.

U subotu u noći umro je profesor anatomije na bečkom sveučilištu dvorski savjetnik Kolisko.

Vijesti iz Hrvatske

Umro dr. Bogoslav Mažuranić.

U subotu u noći, kad se naš list već nalazio u štampa, primili smo vijest iz Zagreba, da je u Novom (Hrvatsko Primorje) umro poznati i ugledni hrvatski političar, dugogodišnji poslanik na hrvatskom i ugarsko-hrvatskom saboru, hrvatski dr. Bogoslav Mažuranić. Sprovod mu je bio u nedjelju 24. o. m., a prisustvovali su mu zastupnik hrvatskoga bana i mnogobrojni poslanici.

Sa Balkana

RUMUNJSKA.

Američka prazna obecanja.

Jaški listovi donose smiješne pojedinosti o načinu, kako su Američani praktično izvodili svoj ulazak u rat i svoju pomoć rumunjskom savezniku. Američani su riječima bili toliko velikodušni i gotovi na žrtve, da toj velikodušnosti i izdašnosti nema ravne na svijetu. Prije svega su izaslati jednu komisiju, sastavljenu iz časnika, liječnika i privrednih stručnjaka, svega oko 20 osoba u Jaš, da „prouči potrebe zemlje“. Rumunji su se utrivali u odavanju počasti „spasiocima“, došavšim iz velike daljine. Njihov predvodnik, jedan general, primljen je u

svečanoj sjednici komore. Take Jonscu pozdravio ga je zanosnim govorom na engleskom, a ministar predsjednik Bratianu u istom smislu na francuskom jeziku. General od svoje strane nije htio da bude manje izdašan u riječima. On je obećao Rumunima sve što žele i uvjeravao ih je, da će Amerika osim vojske, koja broji pun milijun boraca i koja je već usput za Evropu, poslati još i dvije stotine hiljadu letilica, koje će sa visine zasuti neprijatelja željezom i vatrom. Ovo je obećanje izgledalo i lakovjernim ljudima u Jašu nešto malo pretjerano, te je istoričar Jorga u svome listu „Neamul Romanescu“ stidljivo primjetio, da je za tih 200.000 letilica, čija gradnja još nije otpočela osim drugog mnogobrojnog osoblja potrebno i 900.000 pilota i posmatrača, koje tek valja izvježbati.

Vrlo interesantan bio je i doček, koji je jaško gradsко predstavništvo priredilo u čast Američanima. U svome govoru molio je gradonačelnik Racovita američke dobrotnore medju ostalim, da s obzirom na dolazeću zimu pošlu nešto odijela i obuće za stanovništvo u Moldaviji, a general je odgovorio, da mu je Žao, što za tu želu nije prije znao, jer bi inače prije svoga odlaska iz Amerike mogao da prikupi iznošeno odijelo i obuću, ali da je sad za to već kasno, pošto je sve već upotrebljeno na drugoj strani.

Američani, došavši praznih ruku, ostavši kao rezultat svoje posjetе pun džak praznih obecanja i to bijaše sve, što je nesrećan narod u Moldaviji dobio od američkog savezništva.

Srpsko-crnogorske razmirsice.

„Srpski List“, koji izlazi u Ženevi, ističe zasluge Crne Gore, koja je u opšte omogućila povlačenje srpske vojske. Crnogorski vojnici su se borili, iako ne imajući ni odijela ni hrane. Nedovoljna opskrba vojske isključivo je krivica Andre Radovića i njegove desne ruke Danila Gadašosa (?), koji je kao glavni inspektor crnogorske vojske imao da se stara o dovozu iz Italije. Možda bi stvari uzele drugi obrat, da je Pašić drugče radio i da nije dopustio, da toliki sili u Srbiji propadnu u Arbaniji.

Narodna dobrotnora predstava)

Ciganin, pozorišna igra u tri čina s pevanjem, od Ed. Szligetia. Posredio Milan Simić. Za srušku pozornicu udesio A. Hadžić. — U subotu, 23. februara.

Ima već duže vremena, kako je sa beogradskim scene isčezla stara romantika narodnih komada, jer se, u posljednje vreme, počela osobito razvijati jedna, po gotovu nova vrsta popularne drame. Ancengruber je svojim psihološko izradjenim lečnostima i dramatskom tehnikom koja zadovoljava savremeni ukus pozorišne publice podigao drama iz naroda na viši umetnički nivo, kome je Schönherd dao docnije osobite literarne vrednosti. Iz slovenske književnosti poznata je drama ove vrste Maryša, od braće Mršića, koja je i u Beogradu imala lepot uspeha. I od kada se javila ovakva drama iz narodnog života, sa većim literarnim pretenzijama, od tada se počela gubiti sa repertoara u opšte stara, naivna i otužno sentimentalna romantika, pa je i beogradska

*) Ostavljen pravopis piščev.

ručicu („Gib mir deine kleine Pfote“). Ovo monumentalno „Mehr Licht“ postalo je na taj način, što je Goethe zbilja kratko vrijeme pred smrt rekao poslužitelju, da otvori i drugu „šalon“, kako bi u sobi bilo svjetlice.

Eto, tako je to sa tim istorijskim riječima: ono što smo naveli, samo su nekoliko primjera, a ko zna koliko je još takvih netačnih istorijskih izreka, koje su kao apsolutno tačne zabilježene u mnogim udžbenicima, a u stvari nikad nisu ni izrečene.

Ne želimo otici odveć daleko i posumnjati u istinitost sviju istorijskih riječi u opšte. Imamo ih bezbroj, čija je istinitost neosporeno dokazana, ali ih zato ipak ima vrlo mnogo, u čiju bi se tačnost mnogi dobri djak kladio, dok u stvari one nisu istiniti, kao što se vidi iz ono nekellko „najčuvenijih“ i u „opšte poznatih“ istorijskih riječi, što smo ih naveli kao primjer po Georgu Brändesu, kojem opeč treba ostaviti odgovornost za tačnost njegovih ispitivanja.

Pabirci

ENGLEZ I AVET.

Nedavno se u Škotskoj desio ovaj vrlo tajanstven slučaj:

Jedan engleski škortsman dobio je posavdu od svoga pujataja u Škotskoj, da mu dodje u gospo i u lov. Razume se, da je Englez brže otišao u Škotsku, gde ga prijatelj radosno dočeka u svome zamku. Uveće za bogatom večerom dodje nekako reč i na razne utvare i aveti. Domaći i spriča svome gostu, kako i ovde u zamku ima jedna soba, u kojoj se noću pojavljuje duh nekog prethodnika.

Sportsman se odma ponudi da spava u toj sobi. Domaćin ga je molio, da se batali „čorava posla“, jer je s avetima teško izći u kraj. Ali on ni da čuje, nego da tamo da spava, ali tek opreznosti radi, metne pod uzglavljin punc revolver.

Oko ponosi športsman se iznenada probudi. Soba je ispunjena bledom mesečinom, njemu se učini kao da nešto romori i šapče. On brzo ruku pod uzglavljin i zgrabi revolver. Najedared razgovorno spazi na dnu svoje posete i kaže dve velike bele ruke, u kojih su prstivo mrdali. Upravi revolver i prođe se:

„Dole ruke, ili će pucati!“

Ništa se ne pomače, samo mu se učini, kao da one avetijske ruke nerovno držu — jamačno od straha ili ga začikavaju.

On izbroja, ali dosta brzo: jedan, dva, tri — pa kad ruke ostade i dale je na istom mestu — on opali i... jauke.

Sutradan nije mogao ići u lov, jer je — revolverom bio otkinuo palac sa svoje desne noge!

Stati se je čoveku od straha neće dogoditi!

ZALUDNI LJUDI.

U jednom lingvističkom društvu u Njiju je progovoren je u jednoj od posljednjih sednica na dugačko i na široko o mnogim stvarima, a ponajviše o jabuci, koju je Eva servirala Adamu. Američani su, kako ih je dao Bog, vrlo ozbiljno tretirali ovo teško i šakljivo pitanje. Trebalо je odgovoriti na pitanje, da li je baš to bila jabuka, što je Eva dala Adamu, ili kakva druga voćka. Naučnici i profesori lupili su glavu, držali čitave besede i dobro se znojili polemizirajući.

Scena sve redje davala „narodne komade s pevanjem“, kojima se Szligeti, poznati mađarski pisac naročito isticao, postavši jedan od najpopularnijih pozorišnih pisaca.

Pa ipak, romantične drame ove vrste imaju još uvek interes za širi publiku, koja izvesnom idealnom osećajnošću gleda pozorište, i za taj svet je scena odista neka vrsta „škole“, čije se moralno dejstvo ne sme nikako podcenjivati. Pa čak i ljudi od ukusa imaju izvesno zadovoljstvo svoje vrste u gledanju ovakvih drama, posmatrajući kako „dirljive scene“ izazivaju suze kod publike što bez daha preživljuje tužnu istoriju nesrećnih ljubavnika. Pa zato je i Ciganin privukao opštu pažnju svojom elegičnom i lepom tugom, koja se prepleće u strastima primitivnih ljudi.

Cela istorija je vrlo jednostavna i prirodna. Stari Ciganin Živko ima sinu Petku, koji voli komšiju Evinu, i kćer Ružicu, koja voli lepog seoskog momka Djordja. Stvar bi bila sasvim u redu, jer zbog ljubavnih osećanja ne bi bilo nikakvih naročitih konfliktova, da se samo ne umeša rodbina Evice i Djordja, koja ne može, naravno, da podnese srodstvo sa siromašnim ciganima. Da bi se stvar još više zaplela, dolazi kocka, koja treba da odvede Djordja u vojsku. No Petko se žrtvuje za svoga prijatelja, radi sestre, pa mesto Djordja odlazi u kataće. Ali sad tek nastanu intrige seljaka, zavere seoskog pandura, koji voli Ružicu, i Evičine majke, pa sve ispadne tako, da Djordje pristaje da se oženi Evicom i ostavi Ružicu, ma da je uvek voli, i da Ružica od toga poludi. Ali u najkritičnijem trenutku pojavi se Petko (u elegantnom odelu, sa violinom pod pauzom), koga su za mrtvu držali. On je postao veliki umetnik, i nalazi se sada u društvenu spahije Gradiću, svoga prijatelja i mecene. Spahija doveđe stvar u najbolji red: Petko se oženi Evicom, Djordje Ružicom (ona je došla sebi), a stari ciganin Živko, srećan, poskakuje i popeva. Ende gut, alles gut...

Komad je izveden, u glavnom, dobro. Ali pre svega moramo staviti na srce našim glumcima: neka ne deklamuju patetično i u pozici koja nije simpatična čak ni široj publici. Logičan i prirodan akcenat u diktici, mimika koja sadrži duboke osećajnosti, gest koji je u tesnoj vezi sa mimikom, kao i sa onim što se govori — eto, to su osnovni elementi dobre glume. Istina, da u ovom slučaju, sám tekst vuče glumca patečnosti i izvestačenog pozija. Ali zato glumac treba da ima jače u vlasti svoju sopstvenu diktiju, pa tekst da digne do visine umetničkog izraza, a ne da se njim pada u vulgarnu i drastičnu deklamaciju. Kao god što ćemo imati prava, da od priredjivača ovog pozorišta tražimo (naravno, docnije, ako se stvar razvije) da odrede maksimum do koga snažno činiti koncesija na račun literature i scenske umetnosti, a zbog tehničkih nedostataka, isto tako ćemo i od glumaca tražiti izvestan minimum umetničkog izražaja, koji zahteva dobar ukus i ispod koga se ne može spuštaši. Ne treba zaboraviti, da je beogradska scena poslednjih godina jako kultivisala dobar ton umetničkog prikaza, koji je bio podignut do velikog stepena.

G. Ilija Stanojević, u ulozi starog ciganina Živka, osobito se isticao. U ostalom, nije valjda ni potrebno naročito naglašavati, koliko je g. Stanojević u opšte dobar u karakternim rolama. Gđa Arsenović, kao Ružica, bila je sašvam u stilu; momenat, kada

čući i braneci svaki svoje mišljenje. Cigana su spisanja starih mudraca, citirane su izreke starih careva i kraljeva, ali se uzaman. Nikako da se dodje do rezultata.

Ali opet izgleda, da je većina dobila mišljenje, da nije jabuka bila ta kobna voćka, zbog koje je gospod Bog Adama i Eva najunio iz raja. Profesor Oliver Džonson uputio je društveno pismo, u kome se svojski trudi da to i dokaže. „Jabuka je — tvrdi on u tom pismu — voćka, koja raste i uspeva samo u zemljama, gde vrla umereni klima, a tako je raj bio u predelu sa žarkom klimom, potpuno je isključeno, da je Eva dala Adamu jabuku.“

Do definitivnog zaključka se nije moglo doći, ali su ti veliki američki naučnici i znameniti profesori svršeno obećali, da će i narednu sednicu posvetiti samo ovom pitanju. Nadajmo se, dakle, da će se na toj sednici razjasniti zagonetka, zašto smo svi mi polomci Adamovi i Evini izgubili raj, i kada će verovatno dobiti otkaz, da nam je raj preseco ne zbog jabuke, nego zbog — lične.

I za ovo razrešenje svet će biti mnogo zahtajan vazda i za svašta sposobnim promičenim Američanima.

LONDON—PARIS.

Biće od interesa da progovorimo na ovom mestu o razlikama, koje postoje između Londona i Parisa, doduše, nama su te razlike, a ima ih puno, dobro poznate iz ranijeg vremena, kad još ne bješto ovog krvavog rata, ali nećemo biti daleko od istine, ako prepostavimo, da se prilike nisu ni u ovom ratu izmenile i da su Englez i Francuz i sad oni i onaki isti, kakvi su bili pre rata.

Da pojavi u trećem činu kao poludela, pravio je silni impresiju — primer, kako se s malo glasa ali s to više osećajnošću odigrava dramatski prizor. Otpevala je pesmu „Sunce Jarko“, svojim toplim i lepim glasom, koji sačišća i onaj utisak kao u ranje. Odja Stokić u ulozi Rakile, imala je tako prirodan i zgodno pogoden ton, da je moramo stoga naročito istaći. Mora se priznati, da je to umetnica od čiste glumačke krv. Gđa Stojanović, kao Evica, držala se dobre. G. Gošić je imao puno tempora, kako Djordje, a g. Dinulović, u ulozi Petka, potrebne elegičnosti. I g. Belkić se krećao spremno i lako kac pandur. Od starijih glumaca su se ove večeri pojavili g. Rajna Pavlović i Dragutin Jovanović. I oni su svojom igrom upotpunili celinu. Isto tako i korovi.

Isto kao pre predstave Kralja Jana, tako smo i sada imali jedno umetničko iznenadjenje van scene, a u vezi sa njom. G. Uroš Predić, akademski slikar, izložio je kod Cvijanovića portret gdje Arsenović, koju je radio kao Karmen. Portret je, kao i čica Ilije, potpuno uspeo, i zasljužuje neobičnu pažnju ljudi od ukusa i ovi umetnosti.

S-in.

Tra

Bezivotna predstava u korist akcije za obvaranje ratnih kuhinja Njenog Veličanstva
carice i kraljice Zite.

U srijedu, 27. ov. mj.

Početak u 4 sata poslije podne.

Dječja predstava u Beogradskom Orfeumu

Karte se po uobičajenim cijenama mogu dobiti u knjižari „Jugostok“ i na dnevnoj blagajni Orfeuma. Lože se rezervišu na telefonskom broju 217. Pristupa imaju i gradjanska lica.

Grad i okolica

Dnevni kalendar

Danas je utorak 26. februara, po starom 13. februara — Rimokatolici: Aleksander b.; pravoslavni: Simeon Miročić.

Casnica i cinovnica kasina otvorena je početkom od 15. februara do 11 sati u noći.

C. i. k. vojnički dom: Citronica, sobe za pisanje iigranje, kantina. Otvorena od 7 sati izjutra do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.

Beogradski orfeum u zimskom pozorištu, prije Boulevard Početak predstave u 7:30 sati uveče.

Kinematografi: Vojni kino u Kralja Milana ulici 56 (Koloseum): U 3, 4:45 i 6:30 sata poslije podne predstave za gr. dana vo.

— C. i. k. građanski kino na Terazijama br. 27 (Paris): U 5 sati poslije podne i u 7 sati uveče predstave za građanstvo

Biblioteka za pozajmicu (Balanska ulica br. 1, Hotel Moskva). Otvorena od 10—1 sat prije i od 3—7 sati poslije podne.

Noćna sinfona u lejkarnama: U

zadnjici od 24. februara do ukupno 2. marta držaće u Beogradu noćnu službu ove lejkarne (apoteke): Dr. Panić, Saborna ulica 77; Delini, Kreza Mihajla 1; Nikolić, Bitoljska ulica 2, Protić, Kralja Milana u 87.

Parodarski saobraćaj. I.

Između Zemuna i Beograda. Red plovide, koji važi od 26. januara do opoziva: Polazak iz Zemuna za Beograd u 6:30, 7:30, 8:30, 9:30, 10:30 i 11:30 pr. podne te u 1:30, 2:30, 3:30, 4:30, 5:30, 6:30 i 7:30 poslije podne. — Polazak iz Beograda za Zemun: 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati prije poone, te u 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 sati poslije podne. — II. Između Zemuna i Pancsove. Red plovide, koji važi od 26. januara do današnje naredbe; Iz Zemuna za Pancsovskog dana u 6 sati ujutro i u 12 sati u podne. — Iz Pancsove za Zemun: dnevno 8:30 sati prije podne i u 3 sati poslije podne. Brod koji saobraća između Zemuna i Pancsove i obratno ne pristaje u Beogradu. — III. Između Beograda i Sapca, Polazak iz Beograda za Sabac svake srijede i subotu u 7:30 sati u jutro. Polazak iz Sapca za Beograd svakog četvrtka i petekom u 7:30 sati u jutro.

Vojno parno kupatilo u Car Dušanovoj ulici — 1. Kupatilo u Kadama: a) Za vojne osobe otvoreno radnim danima od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 $\frac{1}{2}$ sati u podne. — b) Za gradjanstvo radnim danima od 9 sati prije podne do 6 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 9 sati prije podne do 12 $\frac{1}{2}$ sati u podne. — 2. Parno kupatilo za časnike i njima ravnim činovnicima otvoreno je uptomkom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 $\frac{1}{2}$ sati u podne. — Za građane i muškog pola otvoreno je parno kupatilo ponedjeljom i četvrtkom (ako u te dane ne pada kakav praznik) od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne. — Časnici i njima ravnim činovnicima stoje na volju da se služe parnim kupatilom i u dane određene za gradjanstvo (ponedjeljom i četvrtkom) Blagajna se zatvara radnim danima u 12 $\frac{1}{2}$ sati, a nedjeljom i praznicima u 12 sati u podne.

Rosjet poštenika u boinicama: U boinicama „Brčko“: od 2—4 sati poslije podne. U boinicama „Brčko“: od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sati poslije podne. — U c. i. k. građanskoj boinici: u utorak, četvrtak i nedjelju od 1—3 poslije podne.

Kučna boinica: Posjeta nije dozvoljena. Obavijesteno o bolesnicima dnevno od 11 do 12 sati prije podne na ulazu u bastu boinice zgrade sa strane Vidinske ulice.

Priznanice za pomoć.

Sve priznanice za pomoć za mjesec februar izradjene su i mogu se odmah dobiti u uređima okružnog zapovjedništva Beograd-grad u ulici

na berlinskom kongresu nastao razdor, Napoleon je smatrao, da je došao zgodni čas, da pokuša, da se opet vrati na tron, tim više, što je u Francuskoj ako ne većina naroda, a ono velika većina vojske još jednako bila uz njega. Ujno se ukravali na današnji dan, iskrcao se 1. marta 1815. god. blizu Cannes-a na južnoj francuskoj obali, odmah je smjeli krenuo na sjever. Kao što je i očekivao, jedne za drugim prilazile su mu čete pojedinih garnizona, na koje je nailazio, a zatim redom i vojni odred, što ih je Louis XVIII. poslao protiv njega. Nije bilo vojnici i časnika, koji bi mogao da se otme čatrnjom hipnozi uzvika „Vive l' empereur!“ („Živo car“), koji se prije toga prije u bezbroj pobjedonosnih bitaka. Za neupit vodio dva dana, što veli jedan pisac „Carski je orao preletio od crvenog tornja do crvenog tornja, dok nije stigao do vellčanstenog zvonika: do Bogorodičine crkve u Parizu“. 20. marta Napoleon je svečano ušao u Paris, a Louis XVIII. pobegao je u kontranstvo. Poznat je tragicni krajove druge Napoleoneve vladavine, koja je trajala svega dva dana, a koja se svršila na Waterlooškom bojištu. — 26. februara 1817. god. zaključen je u Versailles predhodni mir između Njemačke i Francuske, gdje su u načelu ugovoren poznati uslovi (ustupanje Elzasa bez Belforta kao i istočnog dijela Lotaringije Njemačkoj, te pet milijardi ratne odštete), koji su docnije končno i u pojedinostima utvrđeni

frankfurtskim mirom (10. maja 1817. g.) — 26. februara (14. po starom) 1895. god. umro je u Beogradu znameniti srpski književnik Milorad Popović Šapčanin. Milorad Popović rođen je 19. jula 1842. god. u Šapcu, gdje mu je otac, Sava Popović, bio učitelj. Zbog političkih prilika bio je Miloradov otac primuđen da napusti Srbiju, pa je Milorad učio gimnaziju koju u Novom Sadu, koju u Karlovcima. 1861. godine, po smrti očevog, Milorad se vrati u Srbiju, pa je postavljen prvo za praktikanta, a zatim za pisara duhovnog suda u Šapcu. 1865. god. služio je kao učitelj čitanja na Šabackoj mjoj gimnaziji. 1866. god. doveo ga je Ljuba Nemadović, koji je tada bio načelnik ministarstva prosvjetne, za pisara u svome ministarstvu, gdje je Šapčanin 1870. god. dobio mjesto sekretara, na kojem je položaju ostao do 1888. god. Radio je mnogo na uređenju osnovne nastave u Srbiji, pa je radi proučavanja pedagoških pitanja, kao državni izaslanik putovao po Austro-Ugarskoj, Njemačkoj i Švajcarskoj. U vršenju svoje dužnosti bio se mnogo pedagoškom literaturom, pored vlastitih radova preveo je nekoliko znatnih stranih pedagoških djela. 1877. godine bio je nekoliko mjeseci upravnik na rodnoj pozorištu, 1878. godine bio je pridodat vrhovnoj komandi radi uređenja osnovne nastave u tadašnjim novim krajevima (niškom, pirotskom, vranjskom i topličkom okrugu), a 1888. godine ponovo je postavljen za uprav-

luku narodnog pozorišta, na kojem je mjestu ostao sve do 1893. godine, duže ne iko prije i poslije njega na tome položaju. 1893. godine postavljen je za upravnika krunskih dobara, a umro je, kao što rekosmo, na današnji dan 1895. godine. Kao književnik Šapčanin je počeo sa pjesmama. Veći dio njegovih pjesama prikupljen je 1883. god. u zbirici „Zubori i vihor“. Od njegovih episkih radova pominkemo spjevove „Neveste Ljutice Bogdane“ i „Monah“, od njegovih dramskih radova, pored ostalih „Bogumile“ (1889. god.), „Dušana Silnog“ i najpopularnijem njegovom komadom, „Zadužbina“. No najpoznatiji je Šapčanin kao pripovjedač. Od njegovih mnogobrojnih pripovjedača izšla je medju prvu 1862. god. njegova pripovjetka „Ranjenik“, ali mu je glavni pripovjedački rad počeo sedamdesetih godina. Od 1877. god. do 1888. go. izšlo je pet svezaka njegovih pripovjedača, primjerice radi, pominkemo pripovjetke „Homoljska ljepotica“ i „Vladičina sestra“. Najzad valja pomenuti njegove romane „Hasan-a“ (1880. god.) i mnogo poznatije djelo „Sanjalo“. Šapčanin po svojoj vrijednosti nije u prvim redovima među književnicima svoga doba, ali je ipak jedan od najobiljnijih i najumnozastupljivih pisaca romantičkog perioda srpske književnosti.

Isprička.

U ranjem iskazu sa 1918. god. treba da stoji kod: od Središnje vojne

gubernije u Srbiji za iskoriscenje žetve, mjesto preuzimanja treba da stoji Ivanjica, a ne Ivanj.

Karte za meso za mjesec mart.

Karte za meso za mjesec mart

ove godine izradjene su i taksonoporsko odjeljenje opštine grada Beograda razdalo ih je svima kotarevima opštine grada Beograda. Kotarevi su današnji otpočeli sa njihovim izdavanjem, pa se ove mogu primiti istog dana, kada se primaju i karte za brašno za idući mjesec.

Akcija za ratnu kuhinju u Beogradu.

Odbor za priredjivanje dobrotvornih predstava u Srbiji u korist akcije za ratnu kuhinju, što stoji pod protektoratom Njenog Veličanstva carice i kraljice Zite, davaće u srijedu 27. o. m. u 3 $\frac{1}{2}$ sata poslije podne u beogradskom orfeumu.

Predstava talijanskih zarobljenika.

10. marta poslije podne talijanskih zarobljenika u pozorišnoj dvorani „Kasine“ (Terazije 25) davati jednu interesantnu komediju. Program će pružati osim predstave i klasičnog pjevanja u zbornu, glazbenih tačaka i jedan žaljivi dečak, u kojem će igrati glavnu ulogu Siano Silvio, popularni glumac iz Napulja. Ulaznice se mogu dobiti uz normalne dnevne cijene u knjižari „Jugo-Istok“ (Sud-Ost) i na dnevnoj blagajni. Lože se mogu tajde približiti, telefonski pod br. 217. Zahvaljujući predusretljivosti nadležnih krugova upotrebiće se čisti prihod ove predstave u gore navedenu svrhu.

Naljetno na tramvaj.

Prekuje oko podne povrijedio je u Palluli tramvaj Milana Cvetkovića.

On je bio u službi raznošenja pisama.

Kratkovid u većem stepenu, u času kada je tramvaj nailazio, u prelazu sa jedne na drugu stranu ulice naljetio je na tramvajska pruga. Blagodareći prisnosti kočničarevoj Cvetković je spasan. Nanijete su mu samo lake povrijeđe, tako da će kroz kratko vrijeme ozdraviti.

Ženska gimnazija.

Kroz tri dana ženska gimnazija u Beogradu završava prvi mjesec rada u drugom školskom tromjesečju.

Uspjeh učenica ove gimnazije u prošlom tromjesečju bio je prosječno vrlo dobar, čemu je doprinijela brži-va nastava nastavnicičkog osoblja gimnazije.

Prilog.

Administracija „Beogradskih Novina“ primila je ove priloge:

Za austrijski i ugarski Crveni Krst: Od ureda za iznalaženje ratnih zarobljenika, filijala u Beogradu, kao čisti prihod dobrotvornih za- bava u sredu slepačkom, okruga kraljevačkog, K 193.—; od g. Milana V. Savića u Palanci, putem sreskog zapovjedništva K 10.—; već iskazano K 1504.—; svega K 1707.—

Za društvo Crvenog Krsta u vojnoj glavnoj guberniji: Skupljeno u mjestu Zaklopaci, putem sreskog zapovjedništva u Grcicu K 362.—; već iskazano K 20.—; svega K 382.

Za bilo koju dobrotvornu svrhu: Od jednog neimenovanog podčasnika sreskog zapovjedništva u Ljuboviji posredovanjem gradjanskog povjerenika Josipa dra. Schöna K 30.—, od gdje Vere Oj. Jovanović u Kragujevcu novinarski honorar K 11.40.—; već iskazano K 50.—, svega K 91.40.

Poslijednje brzojavne vesti

Mir sa Velikom Rusijom siguran

Saopštenje njemačkog državnog kanclera: Njemački uslovi o miru priljubljeni. — Delegati za zaključenje mira oputovali su već u Brest-Litovsk.

Kb. Berlin, 25. februara.

U toku svoga današnjeg govora u Reichstagu državni kancler grof Hertling dao je ovakovo saopštenje: Juče je stigla vijest, da je petrogradska vlada primila naše uslove o miru i poslala izaslanstvo u Brest-Litovsk radi daljih pregovora. Na osnovu togu srušili su i njemački delegati oputovali u Brest-Litovsk. Moguće je, da će još biti objašnjavaњa o nekim pojedinostima, ali glavna je stvar postignuta. Rusi su izrično priznali volju za mirom, a naši su uslovi o miru usvojeni.

Način na koji su uslovi o miru usvojeni.

U najkraćem roku moraće doći do samog zaključenja mira.

PLENARNA SJEDNICA IZVRŠNOG ODBORA SAVJETA ZA MIR.

Kb. Petrograd, 25. februara.

Petrogradska brzojavna agencija javlja: Noću u oči 24. februara održata

na plenarna sjednica izvršnog glavnog odbora. Poslije žetoke dobate usvojeni su brest-litovski uslovi o miru, koji su još bili dopunjeni posljednjim Kühlmannovim dopunama. 120 njih glasovalo je za, a 85 protiv. 28 članova udržali su se od glasanja, a dvojica anarhisti nisu učestvovali u glasanju.

ZVANIČNO SAOPŠTENJE PETROGRADSKOG VLADE VLADAMA SPOZAMNIH SILA.

Kb. Petrograd, 25. februara.

Petrogradska brzojavna agencija javlja: Šta je učinio A. I. Nesimović?

Turski ministar spoljnih poslova Ali

med Nesimović održao je juče u kojem se dotičao ranjene povelje.

pregovora u Brest-Litovsku, kao i sa

dašnje ruske ponude za mir. Za tim je

govorio o zaključenom mиру sa Ukrajinom, i o konstitucijskom m. r. za kojim će redom doći do mira i sa drugim

državama. Kao posljedica mira sa Ukrajinom, koji

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar, retka (70 mm široko) staje . . . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . . . Kruna 4
Mali oglasniku jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera

Dentist F. B. Brill

— Beograd. —
Makedonska ulica broj 1
(do pošte)
"Amerika specijalista"

Stanovi.

Traži se.

mobilan stan za mali bračni par sa 2 sobe i predobjekom.
Javiti u administraciju pod
"Stan 783". 35287-4

Razno.

Ana M. Novaković,

časovničar,

Beograd, Balkanska ul. 32,
dobila je svu fornitu i sastavu
za časovničar, poručne pri-
ma i izvršuje odmah. 35020-5

Poživa se

Mileva udova Mihaila Jovanovića u radnji Mirković i Lü-
čić, radi prijema novca. Abs.:
Mirković i Lüčić, Donja ulica
broj 24. 35308-5

Izgubljen

je na putu između Makenz-
jeve i Malajničke ulice budžet-
ari sa raznim legitimacijama i
285 K gotov novca. Pošteni
se nalazak moliti, da isti uz
druhu nagradu sopstvenku vrati.
Illa Katić, Reserve
Spitak "Brčko", elektrotehničar.
35321-5

KORESPONDENCIJA.

Oglos.

Javljam prijateljima i inter-
esovanim, da je moja adresa:
Zivojin Moskovićev, advokat,
Suisse, Geneve, posto restante,
35261-8

1

Kupovine i prodaje.

Ženske cipele

čilice i duboke, odlične, pred-
nji materijal, br. 34-38. Po-
voljne cijene. Na par i na
više. Radnja Kralja Aleksandra
ulica 10. 35019-2

Prodaja raskošnih drva.

Kiosk "Slavija" počeo je po-
novno da prima poručine za
sporuku raskošnih drva.

M. Milošević
Rakovica.

Pianino

počinju novi, prodaje se. Kralj
Milanova 14. 35247-2

Kupila blih spačaću sobu

i namještaj za kujnu, eventu-
alno i trepariju. Ponude na
pospodišu Ilić, Ružina ul. br. 19.
35296

Kupio blih

namještaj jedne spačaće sobe.
Adresu javiti administraciju
uglavu pod "Očuvan" 785.
g-2

Kupujem

čarke knjige, biblioteke i kućiš-
tice po najboljim cijenama. Ant-
kvartica S. Debeljevića, Ma-
kedonska ulica 26. 35208-2

Pianino

na prodaju. Može se vidjeti po-
pedeljnikom i subotom od 31/2
do 5 po podne. Prote Mateje
ul. br. 15. 35279-2

Namještenja.

Nadnici

pričinju se dobro platom.
Belgrader Wagen u. Gewichte
Przeugung Unternehmen, Ru-
žina ulica 19. 1106-3

Poslastičar.

Traži se odmah poslastičar
za radnju. Javiti se može od-
mah u Sremskoj ul. br. 4. do
kafane "Malog Vojnika". 35290

Kuvarica

koja bi se primila i za ostali
posao u kući, potrebne su
za jednu manju porodicu. Javiti
se Višnjevac ulica 19. 35298

Potrebujem učeniku i
kulfu.

Za uslove uplatiti se u likar-
skoj radnji Franz Šuster, Šošak
Makentijev i Prote Mateje.
35311-3

Traži se

Umagradar sa ženom ili sam,
u slučaju žena bez djece. Ja-
viti se u Kosmajsku ulicu 7.
35319-3

Oglasujte u Beograd. Novinama

Obuće

ženske
muške i
dečije.

Sandala, papuča, Blo-
keta, čuva i krem-
a obuće.

prodaje na tuce i na par

obućarska radnja Miloša Savića,
Kolarčeva 16, Beograd.

: MALI OGLASI :

PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

Petrović: Gramatike
(držišta)
Njemačkog jezika
Francuskog . . .
Engleskog . . .
Talijanskog . . .
Ruskog . . .
svaka K 5.—

Može se dobiti u kućištu
„NAPREDAK“
Beograd,
Kučaj Mihajlova ul. 9.
1098-VII

NANOVNI
Projektni Bazari
mogu se dobiti u
KNUŽARI „NAPREDAK“
Beograd, Kučaj Mihajlova ul.
1098

STOVARIŠTE OBUCΑ!

RADIJOV SAVIN I DRUG
BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA UL. BR. 7.
PORED KAFANE "CAR".

preporučuje svoje dobro sortirano stovarište
ženske i muške obuće od boksa i šverosa, dečje
obuće u svim veličinama za VRBICU i uskršnje
praznike, upozorju se p. mušterije da poture
sa kupom naročito sa dječjom obućom dok
izbor traje.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar, retka (70 mm široko) staje . . . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . . . Kruna 4
Mali oglasniku jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera

KAMENOREZAČKA RADNJA
GIOVANI BERTOTO
Groblijska ul. br. 15.

Ima svoje veliko sto-
varište raznih nadgrobnih
spomenika, kao i okvira za
grobove od veštackog ka-
mena. Prima na izradu foto-
grafije na porculanu. Cene
su vrlo unerene.

Poružbine prima kako iz Beograda, tako i iz unutraš-
nosti, uslužna brza i tačna. Preporučuje svoje veliko stov-
arište gipsanih ornamenata za fasade.

Teraza Bertoto.

Mihailo Grujić, učitelj beogradski,
sa djecom, davaće svojoj pokojnoj su-
pruzi, odnosno materi

Katarini

polugodišnji pomen u četvrtak, 28. fe-
bruara ove godine, u deset sahati prije
podne u crkvi na novom groblju.

Beograd, februara 1918. 35316

Mica V. Tomić sa majkom,
davaće trogodišnji pomen svo-
me dragom drugu

Dr. Vladi Tomicu

u četvrtak 28. ov. mj. u 10^{1/2}
sati prije podne, u crkvi sv.
Marka na starom groblju.

Beograd, februara 1918. 35299

Našoj dragoj mami

Ljubici

poč. Josipa Simonovića, art. pukovnika
davaćemo polugodišnji pomen u srijedu 27.
februara u 11 sati prije podne u vlasnen-
skoj crkvi.

Beograd, februara 1918.

Ožalošćena djeca:

Danica Dim. Pajić, Dragoslava
Simonović, Gradislav Simonović.
35293

Našoj uzdanici, našem dobrom i milom sinu

Aleksandru - Acl Jovanoviću

stud. tech., podporučniku,

činićemo trogodišnji parastos u petak u
oči Zadušnica, 23. februara po starom, u
11 sati u ovađašnjoj sabornoj crkvi.

Molimo prijatelje, komšije kao i druge,
da izvole prisustvovati ovom tužnom činu.

Užice, februara 1918. god.

Neutešni i teško ožalošćeni rodi-
telji: Anka i Pero Jovanović trg.,
brat Ilija, i ostala rodbina.

1102

Uzalud behu želje i nade, uzalud uzdasi, uzalud molitve Svemogućem. Strašna
kob sudbine nije htela mimoći ni našu ljubav.

Neizmjerni bol i očajna tuga zavladala je celim bićem, od kako se obistinila
nesrečna vijest, da je naš premili jedinac

Vitomir Rajić

viši inženjer Železničke inspekcije i rezervni kapetan,

umro u Solunu 14. decembra prošle godine, u punoj snazi života, u 50. godini.

Daleko od svojih dragih, van svoje domovine, pod toplim južnim suncem
odmara se u večnom snu ponos i nada naša. Njegovi stari roditelji, ostali bez slave,
njegova dobra supruga bez zaštite i slobode, njegove drage sestre bez zakletve, — ku-
paju iz dana u dan, neprestano u bujnim suzama uspomene na vedru prošlost svoga
ljubljenog jedinca i jecaju za izgubljenom srećom.

Prolaze dani, prohajače godine, ali do kraja, do groba ostaće naša duša da
pati, a naše srce da žali za onom lepotom i privlačnom zvezdom, s kojom nestaje ute-
she, snage i vere u životu skrhanom večnim bolom i tugom.

Užice, 21. februara 1918.

Za navek ožalošćeni i neutječani: roditelji Anka i Luka Rajić; supruga Zorka; sesire: Zorka Smiljančić, Draginja V. Jovanovića, Danica R. Jovanovića, Ljubica, Blagojevića; zetovi: Velimir Jovanović, Radomir Jovanović iz Čačka, Tijosav Blagojević iz Valjeva; sestrići i sestričine: Desanka, Kaja, Vojislav, Dragutin, Sreten, Dobrivoje, Milan, Ljubiša, Boris, Ljubica, Vida, Boša i ostala mnogobrojna familija.

1102